

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

- Any XIV

Reus Divendres 22 de Desembre de 1899

Núm. 3.446

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibrerías d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincias trimestre. 3:50
Extranjer y Ultramar. 7
Anueis, á preus convencionales.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son los millors probas pera demostrar que 'l

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de.....

TOS

La que paga més contribució de la provincia.

VINYAS AMERICANAS

MARCIAL OMBRÁS

PROPIETARI AGRICULTOR

FIGUERAS (Girona)

150.000 peus de 5 á 10 anys que produheixen anyalment:

DEU MILIONS D' ESTACAS * * * * * **DOS MILIONS DE BARBATS**

No compreu res sens visitar los meus criaderos que son los més antichs é importants d' Epanya.

PREUS REDUHITS

Secció doctrinal

Lo separatisme

No 'l busquen en lo camp de Tarragona ni en las montanyas del Pirineu. No hi veuren una gent tan suferta y pacífica que soporta sense rebelarse las fuetadas que á diari los hi clava la xulesca rassa de polítics que té la hegemonia de Catalunya.

Pera trobar lo separatisme ab tota sa repugnant y asquerosa osadia, es precis anar á la Cort, digne lloch de sa encumbrada residencia.

¡Quina gent! Son de rassa y temperament tan oposada á la de casa que os causaria fastich si tinguessiu d' estar ab ells.

Van á la *dermier*; os mirarán ab despreci olímpich y estúpida altanería. La Patria es la breva que fuman y may la deixan dels llabis. Tenen representació nacional tan mal haguda que si 'ls còdichs no fossin tranyinas potser portarian un grillet. Forman part dels periódichs independents de *mayor circulación*, d' aquellas rotatives subvencionadas per totas las ilegalitats. En lo Congrès calumnian. En la premsa infaman y envenenan.

Si aneu á las redaccions sempre 'ls veuren de zispa; perpetuament se burlan de tot y de tots y com á actualitat positiva no 'n tenen d' altre que aquest ingeni que derrotan en frases de gracia xulesca que de moment agradan, pero qual esperit fa plorar, portat als negocis sérios de la vida y als problemas graves del Estat.

Tractan los assumptos ab una literatura exhuberant de riquesa y fantasia però despossehida de la gravetat del estudi y la autoritat del apostol. Per aixó notareu que un invent apenas si passa de dos ratlles mentres que una corrida de toros s' emporta tres columnas. Las arts que d' gnifican á un poble no troban eco en aquella gent; las gitanadas polítichs son las úniques propias als cervells xipollejats de licor, de la concupiscencia y de las innobles passions.

La contemplació d' aquella taifa de malvats que domina las rendas del estat espanyol produheix una impressió y una pena que esborrona; puig se llegeix com á irremediable una descomposició de tota vida nacional.

Aneu á la Cort. Allí trobaréu lo pitjor dels separatismes. Son los mateixos que llensaren al poble á una guerra cruenta y 'ls tribunals no han trobat culpables.

Aneu á la Cort. Allí s' hi revolcan «com lo mixó

en lo toll de sas miserias». Son los que assassinaren á Prim, son los que esmenavan las cuartillas á Robert Robert; los que tronavan contra Figueras per que 's llevava dejorn y anavan, al retirarse, á donar aplausos las horratxeras elucubraciones del seu pontífice Romero; los que digueren traïdor al Dr. Robert y canalla á Durán y Bas... ¡los únichs, potser los únichs! que si 'l Geni de la Justicia anés á Espanya serían los únichs que de l' actual farsa política no anirían á la roca de terpeya.

¡Quina llástima que no 's repeteixin las destruccions de Sodoma y Gomorra!

¡Pobre Catalunya! ¡Pobra Espanya! vosaltres que os éntristireu perque en aquesta terra avuy estrangera no deixan issar la bandera espanyola, heu de sapiguer que á casa, á Catalunya, los Berwicks d' avuy nos han prohibit issar la nostra ensenya, nos han retirat per blasfemo l' escut de las quatre barras y ab un tap de fanch han enmudit els oradors.

A pesar de tot aixó á Catalunya ni s' ha tirat un tiro, ni s' ha fet cap acte de violencia.

¡Ah! si hi hagués separatistas...

ENRICH PEROY.

Notas regionalistas al extranjero

AUSTRIA-HUNGRIA

Llegim en un diari de París, que 'l club Jove-Txech se reuni, ara de poch, y prengué una important decisió respecte de la táctica que adoptarà á consecuencia de no haver donat resultat las conferencias ab los alemanys. Se decidí, per unanimitat, no oposarse á la votació dels diferents projectes del compromís ab Hungria; pero, en cambi, impedir per tots los medis d' obstrucció la votació del pressupost provisional austriach. Aquesta resolució ha sigut totseguit posada en práctica en la comissió del pressupost. Los membres més moderats del partit Txech, com MM. Paçak y Kramarz, han fet impossible tota discussió fructuosa.

Fa observar lo periódich aludit que aquesta conducta dels Joves-Txechs es habilíssima. Aixó 'ls permetrá, probablement, conservar la majoria, tot fent la obstrucció, y combatre al govern austriach, permetent que s' acordi 'l compromís ab Hungria, que es considerada com la primera de las necessitats del Estat, y que, sobre totas las cosas, desitja l' Emperador.

Sols la obstrucció deixarà de ferse si s' deixés sense efeote la disposició del ministre Clary contraria á la

llibertat de las llengues nacionals, y aixó no gosa ferho aquell funcionari per la por que li fa 'l partit alemany. Com que 'l conflicte, per lo vist, no té solució possible y convé que pera fi d' any quedin votadas las lleys pendents, se creu que tornarà al célebre paragraf 14 de la Constitució del Imperi.

IRLANDA

Es digna d' esser coneguda la actitud noble y verament patriótica del municipi de Dublín devant de la estúpida aventura de Chamberlain que está comproment lo pervindre del imperi británich. L' alderman Hennessy, diu un diari extranjer, actuant de batlle á Dublín, convocá darrerament al consell municipal á fi de deliberar sobre la moció següent que li endressaren quinze consellers municipals:

«Nosaltres, corporació de la ciutat de Dublín, deploreu que s' hagi declarat á la república de l' Africa del Sud una que 'ls mateixos polítichs inglesos, y entre altres sir Edward Clarke, han afirmat esser lamentable, crudel é innecessaria, y, per lo tant, nosaltres repetim nost'a protesta dirigida contra una política diners dels contribuyents, gasto del qual la Irlanda haurá de soportar una part ben injustificada.»

En un gran meeting, tingut á Rossmore, convocat per la «Lliga Irlandesa», lo nombrós públich votá per aclamació lo següent: «Nosaltres admirém l' esforç fet pels boers y llur resolució de combatre ab tant de coratge per la independencia de llur país, y esperém que Paul Krüger acabarà per enviar á Inglaterra al general vensut y desacreditat Redvers Buller.»

Tothom, ab una unanimitat poch comú, s' alegra de las victorias dels boers contra 'ls inglesos; més ahont aquesta alegría s' demostra d' una manera més palesa, es, naturalment, á Irlanda. Ara de poch, se celebrá un altre meeting á West-North, en que hi assistí una gentada immensa, en qual reunió s' votá per unanimitat la declaració de que Irlanda considerava injusta é inútil la guerra contra 'ls boers. Per lo tant, las derrotas dels inglesos devian considerarse justas y útils. En vista d' aixó, lo govern anglés, donant probas d' una magnimitat exemplar, ha resolt venjar-se dels irlandesos, deixant cessants á un gran nombre de funcionarios que honradament venfan desempenyant llurs funcions, pel delict de manifestar clarament sas simpatias per la causa boer.

Segons un diari de París, M. Chamberlain ha rebut lo grau de Doctor honorari en lo «Trinity college» de Dublín. Lo Comité irlandés ha convocat á «tots los verament irlandesos» pera protestar contra aquest fet, y especialment contra «l' home que ha desencadenat la guerra impia». Altras agrupacions irlandesas se proposan celebrar las derrotas del exercit anglés al Sud Africá. Per totas las ciutats d' Irlanda se celebran «meetings» pera felicitar y admirar als boers, y protestar contra la desatentada política del govern anglés.

SUECIA Y NORUEGA

Lo moviment particularista ó regionalista que porta divididas profundament á abduas nacionalitats, ha produhit, com era natural, un renaixement literari, també particularista, que está cridant l' atenció dels homes de lletres de la Europa culta. A Noruega es considerable l' entusiasme que s' ha despertat en totas las classes socials á favor del us exclusiu del noruech com

llengua literaria. Es ben sabut que á Noruega no s' ha usat fins ara com llengua culta altra que 'l danés, ab alguns mots especials del llenguatge del país.

Lo noruech popular acaba de reemplaçar la llengua literaria, que, segons un diari parisench ben enterat d' aquestes coses, ha donat á aqueix país septentrional una literatura verdaderament de primer ordre, per la llengua noruega pura. Com es de suposar, los «académichs y sabichs» protestan d' aquestas innovacions en lo pacífich camp de las bellas lletras, pero haurán de caure del burro en que van montats, y regoneixer, al fi, que no hi ha privilegis exclusius en la gran república de las Arts y de la Bellese.

¿Qué no s' ha dit, per exemple, contra nostra llengua, per sos detractors més ó menos instruhits, y per la menestralia enriquida? Lo menos fort que 'n deyan, era que... «no feya fi» usar lo catalá en *büena sociedad*. Pero no han impadit que nostra literatura sia de las més espléndidas del mon.

WURTEMBERG

Es molt agradable poder notar de tant en tant mostres d' energia en la vida regional dels païssos que gosan encara de la verdadera llibertat política. Are de poch nos ne dona d' aixó un exemple la Cambra d' aquell Estat autònom del imperi alemany. En efecte; després de llarchs debats, la representació política de dita nacionalitat acordá una ordre del dia deplorant que 'l delegat del govern central en lo Consell federal hagnés votat á favor de la llei dita «du bagua», essent aixís que 'l ministre del interior reconegué la inoportunitat d' aqueixa llei. Segons lo diari d' ahont prenem aquesta nota, 'l ministre del interior Mr. de Pischek declará que 'l Wurtemberg era contrari á la llei; y si es cert que 's vegé obligat á votarla; ho feu aixís perque no semblés que protestava contra una mida legislativa preconizada per l' emperador en son discurs d' Eynhausen.

Es un exemple que 's repeteix sempre en los païssos governants per régimens liberals y democrátichs de bona llei. Lo servilisme polítich dels Estats organitzats segons las prácticas del despotisme jacobí, es planta que no lleva fruyts en terras com lo Wurtemberg y altres per l' estil, com aixís succehia també quan Catalunya se regia per sas lleys y consuetuts. Los reys y 'l poble, los governants y 'ls gobernats, no eran com dos polos oposats, com are, sino que, units per una mateixa fides en el poder del emperador, no s' ha fet sense protesta.

PELEGRÍ CASADES y GRAMATXES.

Lo del Transvaal

Telegrafian de Lóndres que 'l general duch de Connaught, sisé fill de la Reina Victoria, ocuparà un puesto de mando en l' exérocit d' operacions del Africa del Sud.

A Inglaterra la creencia general es de que 'l general Buller ha experimentat un nou descalabre al intentar per segona vegada lo pas del río Tugela.

Se desconeixen detalls, que 'l Govern amaga. Solament s' ha pogut saber que 'ls inglesos tingueren 150 baixas.

Un fort contingent de tropas boers se troba en las inmediacions de Mafeking.

Lo general Joubert (que en temps de pau es un comerciant com altre qualsevol) sembla que te trasset un plan de campanya que portat punt per punt á la práctica, tal com s' ha vingut fent fins aquí, han d' estrellarse quants reforços inglesos arribin al Africa del Sud.

Los dots militars del comerciant boer están sent la admiració del mon enter, puig que ha demostrat ser més bon militar que tots los generals inglesos, los quals vesteixen l' uniforme y coneyeixen la espasa desde molt joves.

Comunican de Roma que «L' Observatore Romano» diu que l' emperador de Abisinia está resolt á declarar la guerra á Inglaterra y que espera que 'ls inglesos acabin de debilitarse en la lluyta ab los transvalenses y orangistas.

S' assegura que l' emperador diariament reb noticias de la marxa de la campanya.

Tots los periódichs austriachs convenen en que 'ls resultats de la campanya del Sud d' Africa están desprestigiant á Inglaterra militar y políticament.

Afegeixen dits periódichs que cada dia disminueixen las esperansas d' arribar á la pau, y per altra part aumentan los temors de que surgeixin graves complicacions.

Lo govern inglés compren tot aixó y 's troba en extrém preocupat.

Lo «War Office» ha comunicat una nota á la premsa, en la qual declara que 'l Govern inglés ha firmat lo decret per 'l cridament de todas las forssas disponibles de la reserva: además ha autorisat al general en jefe del exérocit actualment en operacions á l' Africa del Sud para organizar escuadrons de voluntaris.

Dintre de pochos dias sortiran de Lóndres 11 batallons de voluntaris insulars.

Noticias de procedencia inglesa diuen que 'l Govern de Ollawa, ha posat á la disposició de la metròpoli 40.000 homes, los quals sortiran próximament del Canadá para dirigirse á la colonia del Cabo.

Lo grós del exérocit boer guarda sempre la línea de Colersberg á Aliwel, ab objecte de fer impossible qualsevol invessió de la República de Orange per aquet costat.

Se diu que lord Methuen está completament bloquejat.

Lo nou comandant en jefe de las forssas británicas á l' Africa del Sud, mariscal Roberts, s' embarcará lo dissapte próxim.

Lo jefe d' Estat major, general Kitchener, arribará al Cairo lo divendres y sortirá para 'l Cabo immediatament.

De Londres telegrafian que un important personaje del partit lliberal ha pronunciat un discurs, en lo que ha declarat que 'l partit á que perteneix no accepta cap responsabilitat en la guerra que Inglaterra está sostenint á l' Africa del Sud.

Ategi que únicament Mr. Chamberlain es lo responsable de tot lo que succeheix.

Ab motiu d' haverse otorgat á M. Chamberlain á Dublin lo títol honorari de doctor en dret, s' han reproduhit en aquella ciutat los desordres.

Un grupo de 150 estudiantes, portant una bandera inglesa, atacá las Casas Consistorials, s' apoderá de la bandera verde de la ciutat de Dublin, la destrossá y maltractá als agutzils.

Un despach de Londres diu que l' Emperador Menelik avansa cap al Nilo; la conducta del Negus obedeix á las insinuacions dels representants d' algunas potencias europeas, interessadas en crear complicacions á la Gran Bretanya.

CRÓNICA

del dia 21 de Desembre de 1899
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obs. particular
9 m.	755	82		3.9	Ras	
3 t.	757	80				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcc.	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tip.		classe	can.
9 m.	Sol. 23	4	7	S.	Cumul	0.3
3 t.	Sombra 14		11	S.		0.4

A las primeras horas del matí d' ahir, víctima de cruel malaltia passá á l' altra vida lo senyor D. Joan Salvat Gusí, fill de D. Roch Salvat Bover del comers de vins en aquesta plassa.

Lo malhaurat jove per las especials circunstancias que l' adornavan era sumament volgut y estimat de tothom per lo qual sa mort ha sigut y será sentida per tots los qui havian tingut ocasió de tracterlo, á més de la dolensa que causa la mort d' un jove que com lo senyor Salvat y Gusí se trobava en la primavera de sa vida.

Sentim de totes veras tant irreparable pérdua y doném als infertunats pares aixís com á la demás familia nostre pésam més sentit aconsellantlos de pás la més cristiana resignació que es de gran consol en tant trista y escepcional ocasió.

Fa dos dias, després de passadas las plujas, que disfrutém d' una temperatura prou agradable.

Diámenge al vespre 's posarán en escena en lo teatro de la societat «El Alba» la comedia «Mala nit» y 'l jaguet cómic «Vivir para ver».

En la sessió celebrada avans d' ahir tarde per la Junta Directiva del Foment, se parlá llargament de la campanya del Concert económic.

A fi de que al repnders, passat festas, la celebració de meetings, no 's presentin dificultats, s' acordá nombrar varias comissions que, separadament, s' ocuparán de tot lo referent á la part económic, propaganda y organizació de meetings. Se donaren plenas facultats al president senyor Rusiñol para que designi las personas que compondrán las esmentadas comissions.

Durant aquestas festas se precisarán las poblacions

en que se celebrarán meetings y la fetxa de la seva celebració.

S' ha publicat una nova transcripció para piano, del himne catalá «Els Segadors», deguda á don Antoni Insenser. La transcripció es feta ab molt de cuydado, remarcantli 'l caráter d' himne, respectant íntegra la melodia y desprovehint la armonisació de tot aditament que pogués desfavorir la senzillesa del cant popular.

Lo recaudet en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, durant lo dia d' ahir, puja á 1514.60 pessetas.

Nostre confrare lo «Diario del Comercio» de Barcelona d' ans d' ahir diu lo següen, que transcrivim:

«Ean sigut remesas á Madrid las bases acordadas en las reuniones de senadors y diputats celebradas en lo Palau episcopal.

No s' han repartit á la Premsa, com se digné, pero segons nostres informes s' apartan poch de las del Foment.

Per ellas se demana cupo concertat respecte á las contribuciones directas y arrendo dels demás impuestos.

Se fixa para 'l Concert un plasso minimum de 5 anys.

Se proposa la creació d' una entitat composta de representants de la Diputació provincial, Gremis, Corporacions económicas y contribuyents de la provincia, para concertar ab l' Estat, previ depósit del import del cupo d' un trimestre.

Respecte á la riqueza que 's descubreixi, l' Estat participará d' un 25 per 100 y 'l contribuyent d' un 75 per 100.

Las bases van acompañadas de la declaración de que no satisfessin los ideals dels proponents, mes amplis y radicals, pero que de moment y per via d' ensaig, demanan al Govern las accepti y las implanti.

Aquesta nit, segurament, se reuniran para acordar la forma y manera de presentar l' esmena los diputats catalans residents á Madrid.

Així se 'ns assegura y per persona que pot estar ben enterada. De tots modos doném la noticia á títul d' informació y sens comentarlos que resultarian inútils cas d' estar mal informats.

La Junta de classes passivas, en sessió de fetxa 9 del corrent, ha acordat rehabilitar á donya Adela Guaningyer primer que fou del cos de Camins Canals y Ports, en lo goce de la pensió del Montepío de Correus de 950 pessetas anyals que se li concedí en 18 de Mars de 1881 y quina pensió podrá percebir per aquesta Tesorería d' Hisenda.

S' ha posat á la venta la décima emissió de sellos de la «Unió Catalanista». Son de color de trenja.

La «Associació de propietaris del Vallés» ha publicat un manifest dirigit als presidents de las cinch societats que firmaren lo missatge á la Reina en que 's demanava la descentralisació administrativa, y en éll se mostra partidaria del concert económic, pero afegeix que considera deficientes las bases aprobadas en lo meeting d' aquesta ciutat.

Comunican de las Palmas manifestant que un creuher inglés perseguit al trassatlántich «Ciudad de Cádiz», dirigintli son foco eléctrich y disparantli una canonada.

Lo «Ciudad de Cádiz» detingué allavors sa marxa, y com lo creuher inglés li dispará una segona canonada, issá la bandera espanyola.

Després lo comandant del creuher preguntá al capitá del trassatlántich lo nom d' aquést, y li deixá continuar son viatge.

Se comenta extraordinariament, que en la sessió d' ahir al Congrés, en Moret, al rectificor, hagi insinuat que amenassan á Espanya serios perills per part d' Inglaterra, quinas maniobras afavoreix Portugal.

Diuen d' Albacete que 'l poble está atemoritzat devant los síntomas de ferocitat que están donant alguns repatriats.

Van ja sis oríms en menos d' un any portats á cap per repatriats, y que s' atribueixen á bojería.

Los més perillosos s' observa que son los que esti-gueren molt més temps en campanya en las inmediacions de Santiago de Cuba, que es ahont se va fer la guerra més despiadadament.

Comunican de Oporto que s' ha descubert allí una importantíssima falsificació de bitllets del Bench. Hi ha varias personas detingudas com complicadas en 'l assumpto.

Secció oficial

Registre civil

del dia 20 de Desembre de 1899.

Cap. Naixements
Cap. Matrimonis
Defuncions

María del Pilar Gavaldá Ribas, 14 mesos, Creu Vermella, 14.—Antonia L'ort Bové, 64 anys, S. Roch, 15.—Joseph Salas Inglés, arribal de Sta. Agna, 58.—Magdalena Cabré Durán, 17 anys, Jesús, 8.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Zenon.
Sant de demà.—Santa Victòria.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 20

De Glasgow y esc. en 14 dias v. Elvira, de 779 toneladas, ab trãnzit, consignat a D. Modest Fenech.

De Barcelona, en 3 dias l. Joven Sebastián, de 71 ts., ab trãnzit, consignat a D. Manuel Rodríguez. (De arribada).

Despatxadas

Pera Liverpool y esc. v. Elvira, ab efectes.
Pera Alicante l. Joven Sebastián, ab trãnzit.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	68'86	Cubas del 86	76'96
Orenses	12'60	Cubas del 90	65'18
S. Juan		Aduanas	97'75
Norts	49'75	Obs. 5 0/0 Almansa	95'25
Fransas	47'10	Id. 3 0/0 Fransa	46'50
Filipinas	81'		

PARIS

Exterior	64'10	Madrid	
		GIROS	
Paris	28'25	Londres	32'50

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables d'ahir. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	68'87	Aduanas	97'62
Exterior		Norts	49'80
Amortisable		Fransas	45'50
Cubas 1896	76'87	Orenses	12'60
Cubas 1890	65'12	Obs. 6 0/0 Fransa	
Filipinas	80'75	Id. 6 0/0	46'50
Exterior Paris	64'85	Id. 3 0/0	

GIROS

Paris	28'25	Londres	32'50
-------	-------	---------	-------

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y Paris.—Compra y venta al comptat de tota classe de valors.—Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paissos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		31'75	31'80
» 4 dias vista			
» vista		32'30	32'45
Paris 90 dias fetxa			
Paris vista		27'60	27'90
Marsella 90 dias fetxa			
Hamburg			

VALORS LOCALS

DINER

PAPER

OPER.

ACCIONS	Ptas.	Ptas.
Gas Reusense.	625	
Industrial Farinera	575	
Banch de Reus de Descomptes y Prestams		
Manufacturera de Algodón	110	
Compañía Reusense de Tranvías	150	

Anuncis particulars

SE NECESSITAN CUSIDORAS para la confecció de CAMISAS en la camisería **EL SPORT.**—Carrer Llovera, 15.—Reus.

PERA LLOGAR

BOTIGA Y PIS ab aigua y gas y grans cups pera oli en lo carrer de Llovera número 18.

Donará rahó don Esteve Rosselló, fuster. Arrabal alt de Jesús, núm. 24.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Diversions públics

Teatro Fortuny

COMPANYIA D'ÓPERA SARSUELA Y CÒMCA
baix la direcció del mestre director y concertador

Don Pau Gorgé

Funció pera avuy.—1.ª d'abono de la 4.ª série.—Primera representació de la popular sarsuela en 3 actes y cinch cuadros, dels senyors Ramos Carrion y Caballero: «La Marsellesa».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paraís 2.
A las nou en punt.

Telégramas

Madrid 21.

S'ha dit que potser no s'aixequi l'estat de guerra a Barcelona fins lo cumpleany del rey, que es a mitjans de Janer.

—A Washington ha causat penosa impressió la mort del general Lawton, ocorreguda en un combat ab los insurrectes filipins.

Era l'únic general que havia fet algo práctic en favor del domini americá en l'Arxipiélach y l designat pera substituir al general Otis en lo càrrech de governador general de Filipinas.

—Tota la premsa de Madrid ataca al ministre d'Hisenda per las reformas que ve introduhint, mitjansant decrets, respecte al impost de Consums.

Ja que en Villaverde no ho ha pogut treure de la comissió de pressupostos, sembla resolt a realisar lo per sí per medi de decrets.

—En telégramas de Nova York que publica la premsa de Paris se diu que es precís que Inglaterra pensi en lo Transvaal, perque de lo contrari acabaria son domini a l'África, la India recabaria sa independència, lo mateix faria l'Canadá, y aixís Inglaterra quedaria reduhida a una potencia de tercer ordre.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocaína y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativas com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, aфонia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmaclas y principals droguerías.

¡AGRICULTORS!

No us deixeu enganyar ab cebories; lo barato sempre resulta car, y l que us vengui GUANO bo y molt barato, pensen que aixó no pot ser.

Per aixó cridem decididament la vostra atenció, puig ab anuncis pomposos y oferintvos barato us enganyan.

Per fer GUANO se 'n ha de ser molt coneixedor, y d' aixó n' hi han poch.

La millor garantia del GUANO marca «Aguila» es elaborat a Moncada, y 's trevalladors que l fan son tan agricultors com vosaltres; els podran dirvos si s' hi fa cap barreja que no sigui de lley; y las materias que s' emplean se gastan tal com venen del extranger.

Ab aixó, molta prevenció; y si volen informarvos, podeu dirigirvos a n' els mateixos que l fan y ademés als representants de la casa, que us daran preus y condicions.

¡Lo barato es car!

Dipòsit a Reus: Tomás Piñol, Plassa de la Constitució, Droguería, (Casa Coder)

—S'ha acordat demanar un suplement de crédito de sis millions de pessetes pera l' ministeri de la Guerra y un altre de cinch millions pera 'ls de la Gobernació y Foment.

—Lo Consell de ministres ha acordat sotmetre avuy a la firma de S. M. la Reyna Regent un decret per lo que s' autorisa al ministre d' Hisenda pera presentar a las Corts un projecte de lley, a fi de que regeixin los pressupostos actuals desde l dia 1 de Janer fins que s' aprobin los que s' están discutint.

Dit projecte 's presentarà al Congrés y se suposa que l dissapte quedarà aprobat en abduos Cambras, comensant després las vacaciones fins lo dia 2 de Janer.

—Encara no han arribat los trens d' Andalusia y Alicant.

Se sab únicament que la màquina del tren d' Andalusia ha sofert averías.

—Se diu que la fórmula acordada ahir pel Consell de ministres será combatuda en lo Senat pels amichs del duch de Tetuán y del senyor Montero Rios, quins están disgustats ab lo govern, per no haver aquest tractat ab las minorías del Senat pera arribar a una fórmula d' arreglo.

—Demá 's reunirá la Cambra de Comers en assamblea general extraordinaria pera ocupar-se en la última circular del senyor Paraiso y designar los delegats que han d' assistir a la assamblea de Valladolid.

—Ha rribat a aquesta cort lo nou Nunci de Sa Santetat, monsenyar Rinaldini.

—En lo ministeri de la Guerra s' ha rebut un telégrama de Filipinas en que 's comunica la noticia d' haver sigut posat en llibertat l' oficial primer d' Administració Militar D. Ramon Hidalgo.

—Lo «Diario Oficial del Ministerio de la Guerra» publica un disposició per la qual se fa públich que 'ls desertors compleixin en lo successiu lo temps de recàrrech en los cossos que servían.

—Entre 'ls mateixos ministerials ha causat péssim efecte la solució donada pel govern al conflicte dels pressupostos.

Se regoneix per tots que jamay se vegé tal falta de poder públich.

Las oposicions se troban disposadas a formular un vot particular al dictamen prorrogant los actuals pressupostos, en que 's farà constar que al prorrogarse aquestos, no s' entén que subsisteixin los recàrrechs de Guerra, suspesos per decret de las Corts en Jany últim.

Paris 20.

Segons telégramas rebuts de Londres, ahir hi hagué un topament entre boers é inglesos en las inmediacions de Colenso.

Los boers desmontaren quatre canons que 'ls inglesos tenian emplantats en la vora oposada del riu Tugela, matant als artillers y bon número de cabells.

Actualment los inglesos están bombejant las posiciones boers pera impedir que atravessin lo riu. Los boers s' han apoderat de dos canons, tretze vagons de municions y ademés feren 203 presoners.

S' esperan més detalls d' aquesta acció.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució

PERA NADAL

Cromos, fototipias
y tarjetas pera felicitacions

Varletat en dibuixos y colors

Preus limitadíssims

IMP. FERRANDO, P. DE LA CONSTITUCIÓ

OBRA NOVA

Fills il·lustres de Reus

DE
Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aque-
sta impremta.

Publicacions regionalistas que s' raben en aquesta Redacció.

La Renaixensa, diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenari de Catalunya, «L'Art del Pagès», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés, setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia).—«Euskalduna», «Euskezaia», setmanari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).

LA GRESHAM

COMPANYIA INGLESA DE

Seguros sobre la vida

Y DE RENTAS VITALICIAS

FUNDADA A L' ANY 1848

Polissas indisputables.—Beneficis Capitalisats.

Primas molt moderadas.

LA GRESHAM te constituït lo dipòsit exigit per las Lleys fiscals vigents com garantia pera sos assegurats a Espanya.—Oficinas pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat, Barcelona.—A Reus dirigirse a D. LLUÍS DE PEDRO, Plassa de Prim.

LA PALATINE

Companyia inglesa de

Seguros contra incendis, esplossions y accidents.

Capital: 34.000.000 de pessetas

Oficina pera Catalunya, Plassa de Catalunya, 39, acera de la Ronda de la Universitat.—Barcelona.

Comissionat a Reus, D. LLUÍS DE PEDRO, Plassa de Prim.

Servey dels trens de viatjres

De Mora a Reus		ARRIBADA
SORTIDA		
4'19 m.	tren de mercaderias ab cotxes de 3. ^a classe	7'54 m.
5'46 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe	7'01 m.
8'44 m.	tren mercaderias ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	12'31 t.
14'02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1'53 t.
5'23 t.	tren de mercaderias ab cotxes de 3. ^a classe	8'48 n.

De Reus a Mora		ARRIBADA
SORTIDA		
7'01 m.	tren de mercaderias ab cotxes de 3. ^a classe	9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	3'14 t.
3'23 t.	tren de mercaderias ab cotxes de 3. ^a classe	6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe	10'31 n.

De Reus a Barcelona		ARRIBADA
SORTIDA		
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe (1)	8'22 m. Línea Vilafranca
4'43 m.	" " " " " " " " " " " " " " " " "	9'44 m. " Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe	9'21 m.
1'01 t.	tren de mercaderias ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	7'34 n.
1'59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	5'08 t.
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2)	10'13 n.

De Barcelona a Reus		ARRIBADA
SORTIDA		
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	10'17 m. Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	1'04 t.
11'15 m.	tren mercaderias ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	6'35 t.
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe	5'34 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 4. ^a classe	9'45 n.

- (1) Trásbort a Sant Vicens.
- (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
- (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Reus 1 de Juliol de 1899.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde 'l 2 d' Octubre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarde.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarde 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia a vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrenal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

Sagells de la Unió Catalanista

Tots quants de nostres llegidors desitjin comprar Sagells de la «Unió Catalanista» y ne s vulguin molestar en enviarlos a buscar directament a Barcelona. poden adquirirlos a qualsevol hora del dia en nostra Redacció, hont sempre que s hi convingui n trobaran en venda.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se n venen en la Imprempta d' aquest diari.